Složeni kamatni račun

Eva Pavić[1] *i Boško Šego*[2], *Zagreb*

U prethodnom broju MFL-a obradili smo jednostavni kamatni račun. Vidjeli smo da je temeljna karakteristika tog *kamatnog računa* činjenica da se kamate izračunavaju na *istu*, početnu glavnicu za *svako* razdoblje ukamaćivanja. Kada bi se jednostavni kamatni račun uvijek primjenjivao u gospodarskoj praksi, onda bi se, primjerice i formula za izračunavanje ukupnih jednostavnih kamata,

$$K = \frac{C \cdot p(G) \cdot n}{100}, \tag{1}$$

gdje je C iznos glavnice, $p(G)$ nepromjenjivi godišnji kamatnjak, a n broj godina ukamaćivanja iznosa C, koristila uvijek pri izračunu kamata bez obzira je li riječ o ukamaćivanju tijekom jedne godine (to jest u slučaju kada je $n = 1$) ili u razdoblju koje nije jedna godina. Koristeći se upravo logikom koja je imanentna jednostavnom kamatnom računu, najprije ćemo riješiti *primjer* 1, a zatim ukazati na pogrešku koju smo pri tome učinili.

Primjer 1. Kojim iznosom će raspolagati štediša 31. prosinca 2008. godine na temelju iznosa 20 000 kn koje je uložio u poslovnu banku 31. prosinca 2005. godine ako banka u navedenom trogodišnjem razdoblju koristi godišnji nepromjenjivi kamatnjak 10?

Podsjetimo se: pri obračunu kamata prvi dan štednje ne uzima se u obzir, ali se uzima posljednji dan. U razmatranom primjeru to znači da je iznos $C_0 = 20\,000$ kn štediša u poslovnoj banci imao točno tri godine, pa nije bitno što je u tom razdoblju jedna godina prijestupna. Koristeći formulu (1), nalazimo da bi na temelju početnog iznosa $C_0 = 20\,000$ kn štediša u poslovnoj banci na dan 31. prosinca 2008. godine trebao raspolagati iznosom

$$C_3\,(j) = C_0 + K = C_0\left(1 + \frac{p(G) \cdot n}{100}\right) = 20\,000\left(1 + \frac{10 \cdot 3}{100}\right) = 26\,000 \text{ kn}. \tag{2}$$

Razmotrimo sada kojim iznosom bi raspolagao štediša da je na kraju svake kalendarske godine podigao ukupnu ušteđevinu (glavnicu uvećanu za kamate) i odmah (to jest istoga dana) taj iznos uložio u poslovnu banku uz neizmjenjene uvjete. Dakle, 31. prosinca 2006. godine raspolagao bi iznosom

$$C_1 = C_0 + K_1 = C_0\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right) = 20\,000\left(1 + \frac{10}{100}\right) = 22\,000 \text{ kn}, \tag{3}$$

koji bi istog dana uložio, pa bi na temelju iznosa C_1 31. prosinca 2007. godine raspolagao iznosom

$$C_2 = C_1 + K_2 = C_1\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right) = 22\,000\left(1 + \frac{10}{100}\right) = 24\,200 \text{ kn}. \tag{4}$$

---

[1] Studentica Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

[2] Redoviti profesor na istom fakultetu.

Budući da će iznos C_2 uložiti odmah, na temelju tog iznosa će 31. prosinca 2008. godine raspolagati iznosom

$$C_3 = C_2 + K_3 = C_2\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right) = 24\,200\left(1 + \frac{10}{100}\right) = 26\,620\ kn. \tag{5}$$

Prema tome, štediša je podižući krajem svake godine štednje ukupni iznos i odmah ga stavljajući na štednju za tri godine dobio više

$$26\,620 \text{ kn} - 26\,000 \text{ kn} = 620 \text{ kn}.$$

Naravno, bilo bi potpuno pogrešno zaključiti da ga je tim iznosom poslovna banka nagradila za trud uložen za podizanje i odmah zatim stavljanje na štednju cjelokupnog iznosa! Jednostavno, ovdje se radi o drugoj vrsti *kamatnog računa* od onog što ga simbolički izražava formula (1), a nazivamo ga jednostavnim kamatnim računom. U svakom vremenskom razdoblju na koje se odnosi kamatnjak p kamate se računaju na glavnicu koja je uvećana za kamate za sva prethodna razdoblja. Drugim riječima, kamate smo za svako razdoblje računali ne samo na glavnicu nego i na prethodno izračunane kamate. Ovakav kamatni račun nazivamo *složenim kamatnim računom*.

Definicija 1. *Složeni kamatni račun* je postupak izračunavanja kamata na glavnicu uvećanu za prethodno obračunate kamate u *svakom* prethodnom vremenskom razdoblju ukamaćivanja.

Uočimo da smo konačnu vrijednost iznosa C_0 u primjeru 1 mogli izračunati kako slijedi:

$$C_3 = C_2\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right) = C_1\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right) = C_1\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)^2 =$$
$$= C_0\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)^2 = C_0\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)^3.$$

Dakle, na kraju treće godine štednje štediša će na temelju (jedne) uplate u iznosu C_0, uz uvjet da je (godišnji) kamatnjak fiksan, raspolagati iznosom

$$C_3 = C_0\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)^3.$$

Postavlja se pitanje može li se navedeni rezultat poopćiti, to jest je li na kraju n-te godine štednje konačna vrijednost (jedne) uplate C_0 uz uvjet da je (godišnji) kamatnjak fiksan

$$C_n = C_0\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)^n? \tag{6}$$

Koristeći princip matematičke indukcije, dokažimo ispravnost formule (6). Neka je C_0 sadašnja vrijednost glavnice, $p(G)$ godišnji kamatnjak nepromjenjiv u svih n godina ukamaćivanja. Potrebno je izračunati vrijednost glavnice C_n na kraju n-te godine (računajući od trenutka uplate iznosa C_0) pretpostavljajući da se kamate pripisuju glavnici krajem svake godine ukamaćivanja.

Kako se po definiciji složenog kamatnog računa kamate izračunavaju na glavnicu koja je uvećana za prethodno obračunate kamate u svakom prethodnom vremenskom razdoblju kapitalizacije, to su kamate za i-to razdoblje

$$I_i = \frac{C_{i-1}\, p\,(G)}{100}, \qquad i \in \{1, 2, ..., n\},^{3}$$

pri čemu je C_{i-1} iznos glavnice C_0 na kraju $(i-1)$-og razdoblja ili, što je ekvivalentno, na početku i-tog razdoblja. Konkretno, to znači da su kamate za prvo (jedinično) vremensko razdoblje

$$I_1 = \frac{C_0\, p\,(G)}{100},$$

drugo

$$I_2 = \frac{C_1\, p\,(G)}{100},$$

i tako dalje. No, budući da je

$$C_1 = C_0 + I_1 = C_0 + \frac{C_0\, p\,(G)}{100} = C_0 \left(1 + \frac{p\,(G)}{100}\right) = C_0\, r,$$

gdje je $r = 1 + \frac{p(G)}{100}$ dekurzivni kamatni faktor, vrijednost glavnice C_0 na kraju drugog razdoblja je

$$C_2 = C_1 + I_2 = C_1 + \frac{C_1\, p\,(G)}{100} = C_1 \left(1 + \frac{p\,(G)}{100}\right) = C_1\, r = C_0\, r^2.$$

Pretpostavimo da je vrijednost glavnice C_0 na kraju i-1. razdoblja

$$C_{i-1} = C_0 r^{i-1}.$$

Koristeći se matematičkom indukcijom, pokazat ćemo da se vrijednost glavnice C_0 na kraju i-tog razdoblja uz navedenu pretpostavku o nepromjenjivosti kamatnjaka može izračunati formulom

$$C_i = C_0 r^i.$$

Doista, kako su kamate za i-to razdoblje

$$I_i = \frac{C_{i-1}\, p\,(G)}{100},$$

vrijednost glavnice C_0 na kraju i-tog razdoblja je

$$C_i = C_{i-1} + I_i = C_{i-1} + \frac{C_{i-1}\, p\,(G)}{100} = C_{i-1} \left(1 + \frac{p\,(G)}{100}\right) = C_{i-1} r,$$

pa zbog pretpostavke indukcije, nalazimo da je

$$C_i = C_{i-1} r = C_0 r^{i-1} r = C_0 r^i,$$

što je i valjalo pokazati.

Dekurzivni kamatni faktor r predstavlja vrijednost novčane jedinice (to jest iznosa $C_0 = 1$) zajedno s kamatama na kraju jediničnog razdoblja uz primjenu složenog kamatnog računa i dekurzivni način obračuna kamata[4], jer je tada $C_1 = 1 \cdot r^1 = r$. Uočimo da konačna vrijednost novčane jedinice na kraju n-tog jediničnog razdoblja uz navedene pretpostavke iznosi $C_n = r^n$.

---

[3] Uobičajeno je da kada koristimo složeni kamatni račun, kamate označavamo s I, pa ćemo u nastavku koristiti ovaj simbol da bismo istakli da rabimo složeni kamatni račun.

[4] Dekurzivni *način* obračuna kamata znači da se kamate obračunavaju i(ili) pripisuju glavnici na kraju razdoblja ukamaćivanja.

Veličinu r^n nazivamo *faktorom akumulacije*, a jednaka je konačnoj vrijednosti novčane jedinice na kraju n-tog jediničnog razdoblja (za nas u ovom radu to je jedna godina) uz dekurzivni način obračuna kamata.

Naravno, *sadašnju* (*aktualnu*) *vrijednost jednog iznosa* ako je poznata konačna vrijednost tog iznosa uz navedeni uvjet računamo formulom

$$C_0 = \frac{C_n}{\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)^n},$$

odnosno

$$C_0 = \frac{C_n}{r^n} \quad . \tag{7}$$

Primjer 2. Koliki iznos je morao štediša uložiti u poslovnu banku 31. prosinca 2005. godine ako želi 31. prosinca 2008. godine na temelju te jedne uplate raspolagati iznosom 25 000 kn ako se banka u navedenom trogodišnjem razdoblju koristi godišnjim nepromjenljivim kamatnjakom 7?

Budući da je dekurzivni kamatni faktor

$$r = 1 + \frac{p\,(G)}{100} = 1 + \frac{7}{100} = 1.07,$$

koristeći formulu (7), nalazimo traženi iznos

$$C_0 = \frac{C_n}{r^n} = \frac{25\,000}{1.07^3} \approx 20\,407.45 \text{ kn}.$$

Primjer 3. Uz koliki godišnji nepromjenjivi kamatnjak treba oročiti 40 000 kn ako se želi na temelju tog iznosa za 4 godine od ulaganja raspolagati sa 70 000 kn?

Uočimo da je sada $C_0 = 40\,000$ kn, $C_4 = 70\,000$ kn, a $n = 4$ godine. Uvrstimo li navedene vrijednosti u formulu (6), dolazimo do sljedeće jednadžbe:

$$70\,000 = 40\,000\, r^4,$$

odnosno

$$70\,000 = 40\,000 \left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)^4.$$

Traženi godišnji kamatnjak je

$$p(G) = 100 \left(\sqrt[4]{\frac{7}{4}} - 1\right) \approx 100 \cdot (1.15016 - 1) = 15.016\,.$$

Za vježbu pokažite da ako su poznate sadašnja C_0 i konačna vrijednost C_n jednog iznosa i broj razdoblja ukamaćivanja n, nepromjenjivi godišnji kamatnjak možemo izračunati koristeći formulu

$$p(G) = 100 \left(\sqrt[n]{\frac{C_n}{C_0}} - 1\right). \tag{8}$$

Primjer 4. Na koliko godina treba oročiti 50 000 kn ako se želi na temelju tog iznosa raspolagati sa 75 000 kn ako poslovna banka u cijelom razdoblju oročavanja koristi nepromjenjivi godišnji kamatnjak $p(G) = 6.99132$?

Uočimo da je sada $C_0 = 50\,000$ kn, $C_n = 75\,000$ kn, a $p(G) = 6.99132$. Budući je kamatnjak dan na godišnjoj razini, broj razdoblja ukamaćivanja predstavlja broj godina na koji je iznos C_0 oročen. Uvrstimo li navedene vrijednosti u formulu (6), dolazimo do eksponencijalne jednadžbe:

$$75\,000 = 50\,000 \cdot \left(1 + \frac{6.99132}{100}\right)^n,$$

odnosno

$$75\,000 = 50\,000 \cdot 1.0699132^n,$$

Logaritmiranjem prethodne jednadžbe, dolazimo do linearne jednadžbe

$$\log 75\,000 = \log 50\,000 + n \log 1.0699132,$$

čije rješenje je

$$n = \frac{\log 75\,000 - \log 50\,000}{\log 1.0699132} = \frac{\log 1.5}{\log 1.0699132},$$

odnosno

$$n \approx 6.$$

Dakle, iznos od 50 000 kn treba uz navedene uvjete oročiti na šest godina.

Za vježbu pokažite da ako su poznate sadašnja C_0 i konačna vrijednost C_n jednog iznosa i nepromjenjivi godišnji kamatnjak $p(G)$, broj razdoblja ukamaćivanja n možemo izračunati koristeći formulu

$$n = \frac{\log\left(\frac{C_n}{C_0}\right)}{\log r}. \tag{9}$$

Ukupne (*složene*) *kamate* predstavljaju razliku konačne i sadašnje vrijednosti, pa ih možemo izračunati koristeći formulu

$$I = C_n - C_0 = C_0\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)^n - C_0 = C_0\left[\left(1 + \frac{p(G)}{100}\right)^n - 1\right]. \tag{10}$$

Pokažimo da su ukupne složene kamate I veće od ukupnih jednostavnih kamata K ako je $n > 1$. Doista, koristeći binomni razvoj i uvažavajući da su svi pribrojnici u razvoju nenegativni, nalazimo

$$\begin{aligned}\left(1 + \frac{p\,(G)}{100}\right)^n &= 1^n + \binom{n}{1}1^{n-1} \cdot \frac{p\,(G)}{100} + \binom{n}{2}1^{n-2} \cdot \left(\frac{p\,(G)}{100}\right)^2 \\ &\quad + \ldots + \binom{n}{n-1}1 \cdot \left(\frac{p\,(G)}{100}\right)^{n-1} + \left(\frac{p\,(G)}{100}\right)^n \\ &\geqslant 1 + \frac{n\,p\,(G)}{100},\end{aligned}$$

jer za $n > 1$ i $p(G) > 0$ (a kamatnjak mora biti nenegativan!) su pribrojnici u binomnom razvoju, počevši od trećega, nenegativni. Dakle,

$$I = C_0\left(\left(1 + \frac{p\,(G)}{100}\right)^n - 1\right) \geqslant C_0\left(1 + \frac{n\,p\,(G)}{100} - 1\right) = \frac{C_0\,n\,p\,(G)}{100} = K,$$

što je i valjalo pokazati.

Upravo dokazani rezultat u suglasju je s rezultatom iz *primjera* 1. Naime, u tom primjeru smo vidjeli da su ukupne jednostavne kamate

$$K = 26\,000 \text{ kn} - 20\,000 \text{ kn} = 6000 \text{ kn},$$

a ukupne složene

$$I = 26\,620 \text{ kn} - 20\,000 \text{ kn} = 6620 \text{ kn}.$$

Dakle, upravo u skladu s netom dokazanim rezultatom $I \geqslant K$ (u ovom slučaju vrijedi stroga nejednakost, to jest $I > K$).

Primjer 5. Koji iznos je oročen na pet godina uz nepromjenjivi godišnji kamatnjak $p(G) = 6$ ako je poznato da oročenjem štediša na temelju tog nepoznatog iznosa na kamatama dobiva 7000 kn?

Dakle, imamo da je $r = 1 + \frac{6}{100} = 1.06$, $n = 5$ i $I = 7000$ kn. Kako je

$$C_5 = C_0 \cdot 1.06^5 \qquad \text{i} \qquad C_5 - C_0 = 7000,$$

imamo sljedeću linearnu jednadžbu po C_0:

$$C_0 \cdot 1.06^5 - C_0 = 7000,$$

odnosno

$$C_0 \cdot \big(1.06^5 - 1\big) = 7000,$$

pa je

$$C_0 = \frac{7000}{1.06^5 - 1} \approx 20\,696.25 \text{ kn.}$$

Primjer 6. Kojim iznosom raspolaže štediša nakon pet godina oročenja uz nepromjenjivi godišnji kamatnjak $p(G) = 6$ ako je poznato da oročenjem štediša na temelju tog nepoznatog iznosa na kamatama dobiva 7000 kn?

Vidjeli smo u prethodnom primjeru da je $r = 1 + \frac{6}{100} = 1.06$, $n = 5$, $I = 7000$ kn i $C_0 = 20\,696.25$ kn. Dakle, štediša će nakon pet godina oročenja raspolagati iznosom

$$C_5 = 20\,696.25 + 7000 = 27\,696.25 \text{ kn.}$$

Ako ne želimo (ili ne možemo!) koristiti rezultat iz *primjera* 5, postupamo na sljedeći način. Iz jednadžbi

$$C_5 = C_0 \cdot 1.06^5 \qquad \text{i} \qquad C_0 = C_5 - 7000,$$

dobivamo sljedeću linearnu jednadžbu po C_5:

$$C_5 = (C_5 - 7000) \cdot 1.06^5,$$

pa je

$$C_5 = \frac{7000 \cdot 1.06^5}{1.06^5 - 1} \approx 27\,696.25 \text{ kn.}$$

Do sada smo pretpostavljali da je godišnji kamatnjak nepromjenjiv u svim razdobljima ukamaćivanja. Kako treba postupiti ako ova pretpostavka nije ispunjena? Prije nego što izvedemo formulu koja daje odgovor na postavljeno pitanje, sljedećim primjerom ukazat ćemo kako treba postupati.

Primjer 7. Kojim iznosom raspolaže štediša nakon pet godina oročenja iznosa 10 000 kn ako mu je poslovna banka u prve tri godine kamate obračunavala uz godišnji kamatnjak 6, a posljednje dvije uz godišnji kamatnjak 8?

Uočimo da kamatnjak nije fiksan u cijelom razdoblju ukamaćivanja. Petogodišnje razdoblje ukamaćivanja možemo razdvojiti na 2 podrazdoblja u kojima je kamatnjak bio nepromjenjiv: prvo podrazdoblje predstavljaju prve tri godine i tada je kamatnjak također fiksan i iznosi $p_1(G) = 6$, a drugo podrazdoblje predstavljaju posljednje dvije godine kada je kamatnjak fiksan i iznosi $p_2(G) = 8$. Koristeći formulu (6), nalazimo da početni iznos C_0 zajedno s ukupnim složenim kamatama na kraju prvog podrazdoblja iznosi

$$C_3 = C_0 \cdot 1.06^3 = 10000 \cdot 1.06^3 = 11\,910.16 \text{ kn.}$$

Dakle, na *početku* drugog podrazdoblja štediša raspolaže iznosom C_3 koji se ukamaćuje iduće dvije godine po stopi $p_2(G)$, pa je vrijednost početnog iznosa na *kraju* drugog podrazdoblja (to jest na kraju pete godine oročenja)

$$C_5 = C_3 \cdot 1.08^2 = 11\,910.16 \cdot 1.08^2 \approx 13\,892.01 \text{ kn.}$$

Uočimo da smo iznos C_5 mogli izračunati odjednom, a ne u dva koraka na sljedeći način:

$$C_5 = C_3 \cdot 1.08^2 = C_0 \cdot 1.06^3 \cdot 1.08^2 = 10000 \cdot 1.06^3 \cdot 1.08^2 \approx 13\,892.01 \text{ kn.}$$

Prethodno razmatranje sad ćemo poopćiti. Naime, vrijedi sljedeći rezultat:

Vrijednost (jednog) iznosa C_0 na kraju n-te godine uz pretpostavku da se kamate obračunavaju po *složenom kamatnom računu* uz *promjenjivu* godišnju kamatnu stopu $p_i(G)$, $i \in \{1, 2, \ldots, n\}$, u i-toj godini iznosi

$$C_n = C_0 \cdot r_1 \cdot r_2 \cdot \ldots \cdot r_n, \tag{11}$$

što možemo skraćeno pisati i ovako:

$$C_n = C_0 \cdot \prod_{i=1}^{n} r_i,$$

pri čemu je $r_i = 1 + \frac{p_i(G)}{100}$, $i \in \{1, 2, \ldots, n\}$, dekurzivni kamatni faktor za i-tu godinu.

Po definiciji složenog kamatnog računa kamate za i-tu godinu iznose

$$I_i = \frac{C_{i-1}\, p_i\,(G)}{100}, \qquad i \in \{1, 2, ..., n\},$$

pri čemu je C_{i-1} iznos glavnice C_0 na kraju $(i-1)$. godine ili, što je ekvivalentno, na početku i-te godine. Konkretno, to znači da su kamate za prvu godinu

$$I_1 = \frac{C_0\, p_1\,(G)}{100},$$

drugu

$$I_2 = \frac{C_0\, p_2\,(G)}{100}$$

i tako dalje. No, kako je

$$C_1 = C_0 + I_1 = C_0 + \frac{C_0\, p_1\,(G)}{100} = C_0 \left(1 + \frac{p_1\,(G)}{100}\right) = C_0 r_1,$$

gdje je

$$r_1 = 1 + \frac{p_1\,(G)}{100}$$

dekurzivni kamatni faktor za prvu godinu, vrijednost glavnice C_0 na kraju druge godine je

$$C_2 = C_1 + I_2 = C_1 + \frac{C_1\, p_2\,(G)}{100} = C_1 \left(1 + \frac{p_2\,(G)}{100}\right) = C_1 r_2 = C_1 r_1 r_2,$$

pri čemu je sada

$$r_2 = 1 + \frac{p_2\,(G)}{100}$$

dekurzivni kamatni faktor za drugu godinu. Pretpostavimo da je vrijednost glavnice C_0 na kraju $(i-1)$. godine

$$C_{i-1} = C_0 r_1 r_2 \ldots r_{i-1}.$$

Koristeći princip matematičke indukcije, pokazat ćemo da je tada vrijednost glavnice C_0 na kraju i-te godine

$$C_i = C_0 r_1 r_2 \ldots r_{i-1} r_i .$$

Doista, kako su kamate za i-tu godinu

$$I_i = \frac{C_{i-1}\, p_i\,(G)}{100},$$

vrijednost glavnice C_0 na kraju i-te godine je

$$C_i = C_{i-1} + I_i = C_{i-1} + \frac{C_{i-1}\, p_i\,(G)}{100} = C_{i-1}\left(1 + \frac{p_i\,(G)}{100}\right) = C_{i-1} r_i ,$$

pa je zbog pretpostavke indukcije zaista

$$C_i = C_{i-1} r_i = C_0 r_1 r_2 \ldots r_{i-1} r_i = C_0 \prod_{k=1}^{i} r_k .$$

Posebno, ako je $i = n$, imamo formulu za vrijednost iznosa C_0 na kraju n-te godine

$$C_n = C_0 \cdot \prod_{i=1}^{n} r_i ,$$

što je i valjalo pokazati.

Uočimo da su ukupne kamate u slučaju da se kamata obračunava složenim kamatnim računom uz varijabilnu kamatnu stopu

$$I = C_n - C_0 = C_0\,(r_1\, r_2 \ldots r_n - 1)\,, \tag{12}$$

odnosno

$$I = C_0 \left(\prod_{i=1}^{n} r_i - 1\right). \tag{13}$$

Primjer 8. Koliko iznose ukupne složene kamate na iznos od 1000 kn za razdoblje od pet godina ako je godišnji kamatnjak u prvoj godini 6, a u svakoj idućoj za 1 veći od onog u prethodnoj godini?

Uočimo da je $p_1(G) = 6$, $p_2(G) = 6+1 = 7$, $p_3(G) = 7+1 = 8$, $p_4(G) = 8+1 = 9$, $p_5(G) = 9 + 1 = 10$ i $C_0 = 1000$ kn. Prema tome, $r_1 = 1.06$, $r_2 = 1.07$, $r_3 = 1.08$, $r_4 = 1.09$, $r_5 = 1.1$, pa koristeći formulu (12), nalazimo ukupne složene kamate

$$I = 1000\,(1.06 \cdot 1.07 \cdot 1.08 \cdot 1.09 \cdot 1.1 - 1) \approx 468.70 \text{ kn}.$$

Na kraju, mladim čitateljima predlažemo da provjere jesu li doista usvojili izloženo gradivo rješavajući zadatke koje dajemo u nastavku.

Zadaci za vježbu

1. Kojim iznosom će raspolagati štediša 31. prosinca 2010. godine na temelju iznosa 20 000 kn koje je oročio u poslovnoj banci 31. prosinca 2004. godine ako banka u navedenom šestogodišnjem razdoblju koristi godišnji nepromjenjivi kamatnjak 5.5?

Rješenje: 27 576.86 kn

2. Koliki iznos je morao štediša uložiti u poslovnu banku 31. prosinca 2004. godine ako želi 31. prosinca 2018. godine na temelju te jedne uplate raspolagati iznosom

30 000 kn? Banka u navedenom razdoblju koristi godišnji nepromjenjivi kamatnjak 3.75.

Rješenje: 17 917.93 kn

3. Koliko iznose ukupne složene kamate na iznos od 12 000 kn za razdoblje od devet godina ako je godišnji kamatnjak u svim razmatranim godinama nepromjenjiv i iznosi 3.25?

Rješenje: 4002.65 kn

4. Koji iznos za dvadeset godina uz godišnji kamatnjak 4.75 donese ukupno 100 000 kn složenih kamata?

Rješenje: 65 369.4 kn

5. Štediša je oročio u poslovnu banku neki iznos na petnaest godina uz nepromjenjivi godišnji kamatnjak $p(G) = 4$. Ako je poznato da je oročenjem na temelju tog iznosa na kamatama dobio 10 000 kn, kolikim iznosom je štediša raspolagao na kraju oročenja?

Rješenje: 22 485.28 kn

6. Uz koliku godišnju kamatnu stopu je dužnik posudio 30 000 kn ako je vjerovniku nakon sedam godina u cijelosti podmirio dug iznosom 44 444 kn? Kamate se obračunavaju po složenom kamatnom računu.

Rješenje: 5.7754 godišnje

7. Za koliko godina iznos od 100 000 kn donese uz godišnji kamatnjak 3.75 ukupno 24 718 kn složenih kamata?

Rješenje: 6 godina

8. Neka osoba je 31. prosinca 2002. godine uložila u poslovnu banku 100 000 kn. Ako je ona na temelju navedene uplate 31. prosinca 2006. podigla 133 298.5 kn, uz koji godišnji kamatnjak je banka obračunavala kamate?

Rješenje: 7.45 godišnje

9. Koliko iznose ukupne složene kamate na iznos 5000 kn za razdoblje od 6 godina ako je godišnji kamatnjak u prvoj godini 5, a u svakoj idućoj za 0.5 veći od onog u prethodnoj godini?

Rješenje: 7192.16 kn

10. Koliko iznose ukupne složene kamate na iznos od 5000 kn za razdoblje od 6 godina ako je godišnji kamatnjak u prvoj godini 5, a u svakoj idućoj za 20% veći od onog u prethodnoj godini?

Rješenje: 8043.03 kn

Literatura

[1] B. RELIĆ, (2002), *Gospodarska matematika*, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

[2] Đ. SALAMON, B. ŠEGO, (2006), *Matematika* 3 – udžbenik sa zbirkom zadataka za treći razred ekonomske škole, Alka script, Zagreb

[3] B. ŠEGO, (2005), *Matematika za ekonomiste*, Narodne novine, Zagreb

[4] B. ŠEGO, T. ŠIKIĆ, (2006), *Četiri računa za ekonomiste*, VŠPU "Baltazar Adam Krčelić", Zaprešić